

QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)

**MAGISTRAT DR.
JOSEPH A. APAP BOLOGNA**

Seduta tat-8 ta' Frar, 2010

Avviz Numru. 553/2001/1

Mary Ann mart Lawrence Balzan

Vs

**Emanuel sive' Leslie Gladwish,
Mary Rose Sciberras u Alfred Gladwish**

Il-Qorti,

Rat l-avviz in esami li bih l-attrici talbet sabiex il-konvenuti jghidu il-ghaliex ma ghandhomx jkunu kundannati li jizgumbraw mill-fond *China*, Triq il-Kanonku Bonnici, Hamrun, fi zmien qasir u perentorju li jigi lill-konvenuti prefiss, prevja d-dikjarazzjoni li huma qedin jokkupaw l-istess fond minghajr ebda titolu validu fil-ligi.

Bl-ispejjes komprizi dawk tal-ittra interpellatorja tat-23 ta' April 2001 u dawk tal-ittra ufficjali tal-15 ta' Mejju 2001, kontra l-konvenuti li gew ingunti ghas-subizzjoni, bir-

Kopja Informali ta' Sentenza

riserva favur l-attrici ta' kull azzjoni ghal danni kontra l-konvenuti lilha spettanti skond il-ligi.

Ghall-fini ta' kompetenza, jigi dikjarat li l-valur lokatizju tal-fond in kwistjoni ma jeccedix l-ammont ta' hamsin lira (Lm50) fis-sena.

Rat in-nota tal-eccezzjonijiet tal-konvenuti (fol 10 tal-atti) u li biha eccepew bir-rispett:-

1. Preliminarjament illi l-attrici ghandha ttiprova l-interess taghha fit-talbiet minnha dedotti;
2. Fit-tieni lok u bla pregudizzju ghas-suespost, illi l-konvenuti ghandhom titolu validu ta' kera fuq id-dar in kwistjoni;
3. Fit-tielet lok u bla pregudizzju l-inkompetenza ta' din l-Onorabbli Qorti *rationae materiae*;
4. Illi t-talbiet attrici huma nfondati fil-fatt u fid-dritt u ghandhom jigu michuda bl-ispejjes kontra taghha;
5. Salv eccezzjonijiet ulterjuri.

Rat il-verbal tas-seduta tat-13 ta' Mejju 2002 (fol 86 ibid) u li minnu jidher li l-konvenuti rtiraw l-ewwel (1) eccezzjoni sottomessa minnhom.

Rat l-atti kollha tal-kawza speċjalment in-nota tal-osservazzjonijiet tal-attrici a fol 272 et seq ibid li, pero, baqghet minghajr ebda risposta (ara fol 271 u fol 281 ibid).

Ikkunsidrat

Illi, b'referenza ghat-tieni (2) u t-tielet (3) eccezzjoni, bhala provi, jew prodotti mill-attrici is-segwenti:-

a) L-istess attrici permezz ta' 'affidavit' a fol 14 et seq ibid u in kontro ezami a fol 263 et seq ibid, xehdet illi l-post in kwistjoni kien mikri lil Anthony Gladwish, missier il-konvenuti u li miet fis-7 ta' April 2001. Meta saru jafu b'dan il-fatt, hi u zewgha Lawrence flimkien ma binhom Stephen kienu marru fl-istess post u sabu lil Mary Rose Sciberras, il-konvenuta bint l-istess Anthony Gladwish.

Meta qalulha illi huma xtaqu jiehdu l-post lura l-istess Mary Rose Sciberras stqarret magghom illi missierha kien jirrisjedi wahdu fil-post waqt li bintha, l-konvenuti l-ohrajn kienu '.... Jmorru jorqdu mieghu bil-lejl darba kull wiehed'. Inoltre huha, il-konvenut Emanuel sive Leslie Gladwish kien, filfatti, jirrisjedi f'Tal Pieta, li huha Alfred Gladwish, kien fil-procint li jibdel l-indirizz ta' residenza tieghu minn post iehor ghal dak in kwistjoni waqt li hi kellha post iehor fejn tirisjedi. Difatti din tal-ahhar kienet tirisjedi f'post fil-Hamrun, propjeta ta' certu Vincent Formosa, L-istess attrici tkompli tghid illi, peress li c-cavetta tal-post involut ma nghatatx lilhom kienu ntbaghtu kemm ittra legali kemm ohra ufficjali esebiti in atti 18 u fol 21, liema ittra ufficjali giet notifikata f'"Nashville", Triq Qrejtien f'Tal-Pieta, ir-residenza tal-konvenut Emanuel sive Leslie Gladwish (ara fol 22 ibid) waqt li dik legali registrata giet ircevuta fl-istess post (fol 23 ibid u fol 24 ibid). Fl-ahhar nett, hi sostniet illi kienet accettat il-hlas ta' kera minghand Anthony Gladwish, missier il-konvenuti, biss (ara ukoll l-'affidavits' ta' Lawrence Balzan a fol 25 u fol 266 u ta' Stephen Balzan a fol 27 ibid kif ukoll ta' Thomas Cini, hu l-attrici a fol 28 u fol 29 ibid, kollha prodotti in sostenn ta' dak li xehdet l-attrici).

b) L-imsemmi Vincent Formosa (fol 90 u fol 99 et seq ibid) ikkonferma illi l-post appartenenti lilu f' 63, Triq Santa Marija, fil-Hamrun fil-fatti hu mikri lill-konvenut Mary Rose Sciberras, bhala residenza taghha wahedha. Din il-kirja kienet saret f'madwar Dicembru, Jannar 2001 b'rata ta' kera ta' Lm35 fix-xahar. Pero sussegwentement, l-istess xhud kien rega' xehed u ppreciza illi l-ftehim ma din il-konvenuta kien filfatti kuntratt ta' cens kif esebiti in atti a fol 101. Skond dan l-att pubbliku ix-xhud kien ikkonceda b'dan it-titolu l-post imsemmi lill-konvenut Paul Gladwish. Pero skond il-klawsola a) (fol 102 ibid) fl-istess post setghet tabita l-konvenuta Mary Rose Sciberras tul il-koncessjoni kollha ta' 21 sena. Din il-klawsola, skond ix-xhud kienet saret in vista tal-fatti illi, fil-perjodu in kwistjoni, din il-konvenuta kienet qed tissepara minn zewgha, Anthony Sciberras u ghalhekk sabiex jigi evitat inkwiet waqt din is-separazzjoni, il-kuntratt kien sar ma huha Paul Gladwish . Difatti, ic-cens jidher li jithallas direttament lilu mill-istess konvenuta.

c) Dr Noel Fenech (fol 94 et seq ibid) spjega li fil-‘file’ mediku tal-mejjet Anthony Gladwish, kien hemm imnizzel “The patient lives alone” u dan skond informazzjoni li tinghata mill-istess pazjent.

d) Emerenziana Agius (fol 115 et seq ibid) ufficjali ezekuttiv mal-Kummissjoni Elettorali spjegat illi, fis-7/8 ta’ April 2001, id-data tal-mewt ta’ Anthony Gladwish, kien hemm registrati, bhala votanti fil-post in kwistjoni, Anthony Gladwish u Emanuel Gladwish. Mid-dokument a fol 118 jidher li Emanuel Gladwish kien registrat fl-istess post sa mill-11 ta’ Frar 1996 waqt li huh Alfred kien gie hekk registrat fil-5 ta’ April 2001, ftit granet qabel il-mewt ta’ missieru Anthony (ara ukoll fol 122 u fol 123 ibid). In rigward il-post bl-isem ta’ “Nashville”, fl-lmsida, ma kien hemm hadd registrat bhala votant waqt li in rigward ‘Dormar’ numru 48, f’Santa Lucia, mis-7 ta’ April 2001 kien hemm zewg votanti registrati cjoe Mario Zammit u Mary Dorothy Zammit waqt li f’dak bin-numru 63, fil-Hamrun kien hemm registrati Simon Thomas Abela u Marcelle Abela Bartolo (ara fol 129 sa fol 148 ibid). Pero l-istess xhud giet riprodotta (fol 163 u fol 164 ibid) u dan spjegat illi Alfred Gladwish illi fil-harga tar-registru elettorali ta’ April 2001, Alfred Gladwish kien votant registrat fil-post ‘48’ f’Santa Lucija u dan mill-10 ta’ Lulju 1991 waqt li minn Ottubru 2001 gie registrat fuq il-post in kwistjoni.

e) L-Avukat Dottor Neville Young (fol 198 et seq ibid) in rappresantanza tal-Korporazzjoni Enemalta u l-Korporazzjoni ghas-Servizzi tal-Ilma spjega s-sitwazzjoni dwar il-postijiet imsemmija kollha residenzjali u in konnessjoni mal-persuni li huma il-konsumaturi registrati u minnu qed jgawdu mis-sussidju fuq il-konsum. In rigward il-post in kwistjoni, fis-7 ta’ April 2001, kien hemm registrat Alfred Gladwish waqt li kien jithallas sussidju lil Emanuel Gladwish mill-1996, Alfred Gladwish minn Frar 2003 u minn din l-ahhar data, Mary Rose Sciberras. In rigward il-fond “Nashville”, kien hemm registrat bhala konsumatur Emanuel Gladwish b’hadd ma juzufruwixxi minn xi sussidju’. In rigward il-post ‘Dormar’ numru 48 f’Santa Lucija, jidher li dan hu registrat fuq terzi izda hemm registrat, ghall-imsemmi sussidju Alfred Gladwish u dan sal-21 ta’ Frar 2003. Fl-ahhar nett, in rigward il-post ‘63’

fil-Hamrun, dan jinsab registrat, fuq terzi izda s-sussidju kien twaqqaf f'April 1997.

f) Paul Busutti (fol 210 et seq ibid) xehed dwar is-servizz tat-telefon fil-post 'Nashville' illi dan jinsab fuq isem Emanuel Gladwish sa mill-1983 sad-data li xehed.

Ikkunsidrat

Illi da parti tal-konvenuti xehdu:

a) Alfred Gladwish (fol 39 et seq ibid) sostna li ilu jirrisjedi fil-post in kwistjoni ma' missieru u ommu sa mill-1943 u fid-data tal-mewt ta' missieru Anthony li grat fit-8 ta' April 2001, hu kien jirrisjedi fl-istess post flimkien ma' hutu, l-konvenuti l-ohrajn. L-istess konvenut kien, in kontro esami xehed (fol 108 et seq ibid) illi bejn l-1992 u l-1995, hu kien jirrisjedi ma' ohtu, l-konvenuta, f' 'Santa Lucija izda, mal-mewt ta' ommu u peress li missieru kien baqa' wahdu, hu kien rega' mar jirrisjedi fil-post in kwistjoni u meta dan kien miet, kien ghadu jirrisjedi fil-istess post flimkien mal-konvenuti l-ohrajn. Inoltre, xi gimgha qabel ma miet missieru meta dan kien marid serjament, hu kien biddel l-indirizz ta' residenza fuq il-karta tal-identita tieghu u dan l-indirizz kien inbidel minn dak ta' ohtu, ghal post in kwistjoni. Bhala raguni ta' dawn hu semma' illi l-istess hutu kienu qalulu "jaqbilli. Qaluli li mhux imbilli qieghed hawn, forsi titef id-dar". Pero in rigward hlas lilu ta' beneficciu socjali, fejn kien jircievi l-formola tat-taxxa u xi kont bankarju li kellu jidher li dawn kienu, meta miet missieru registrati fuq l-indirizz tar-residenza ta' ohtu.

b) Emanuel Gladwish (fol 40 et seq bid) sostna illi mill-1941, hlief ghal perjodu bejn l-1977 u l-1979 hu kien dejjem irrisjeda fil-post in kwistjoni (ara fol 79 et seq ibid kif ukoll ix-xhieda ta' Carmen Gatt deskritta bhala 'gara' a fol 41 u fol 244 ibid) ta' Paul Frendo a fol 208 u fol 248 ibid u tat-Tabib Dr Valmor Zammit a fol 240 ibid. Dan il-konvenut, in kontro esami (fol 253 et seq ibid) ikkonferma illi hu ghandu post iehor f'Tal-Pieta' fejn kien gie notifikat bl-ittra ufficjali, imsemmija aktar il-fuq. Hu kkonferma ukoll illi dan l-avviz kien gie notifikat fl-istess indirizz f'Tal-Pieta (ara l-'pink cards' a fol 9 tal-atti) kif, del resto gara, in

rigward il-konvenuti l-ohrajn. F'certu zmien hu kien issepara minn martu u dan il-post f'Tal-Pieta' beda juzah mhux aktar bhala r-residenza tieghu izda bhala 'studio' u kien mar jirrisjedi ma missieru u ommu. L-istess kien gara in rigward ohtu l-konvenuta, b'zewgha jokkupa r-residenza taghha waqt li hi giet tghix mal-genituri. Ikkonferma ukoll illi ohtu kienet 'kriet' il-post fil-Hamrun u "ahna zammjenieh sabiex f'kaz li jinjala' xi haga, hi jkollha l-kenn taghha". Sussegwentement, l-istess konvenut qal, testwalment "Jiena naf li ghad-dar in kwistjoni, l-uniku wiehed li ghandu dritt ghaliha huwa hija Alfred ghax dan mhux mizzewweg" u "Fil-fatt hija Alfred gia qal lill-ohti li jekk hu biss jirbah din il-kawza sabiex hi ddabbar rasha".

Ikkunsidrat

Illi mill-lat legali, jidher li l-konvenuti qed jibbazaw it-titolu taghhom fuq il-post in kwistjoni skond l-artikolu 2 tal-Kapitolu 69 tal-Ligijiet ta' Malta fejn hemm indikat x'inhu 'kerrej protett' taht din il-ligi specjali, qabel l-emendi li saru u li gew in vigore' fl-1 ta' Jannar 2010 u li ma humiex applikabbli ghal dan il-kaz.

Illi fl-artikolu citat jinghad illi 'kerrej protett' jinkludi, f'kaz ta' dar residenzjali membri tal-familja tal-inkwilin abbinat mal-kondizzjoni li dan kien jirrisjedi mal-istess inkwilin meta dan miet. F'dan il-kaz ma hemm ebda dubbju illi huma it-tfal tal-inkwilin. Izda kien jinkombi fuqhom illi, individwalment, jipprovaw illi meta miet Anthony Gladwish fis-7 jew 8 ta' April 2001 huma kienu jirrisjedu fil-post in kwistjoni skond kif jinghad a fol 273 tal-atti cjoe 'permanentement u esklusivament' kienu jirrisjedu fl-istess post.

Illi jidher ovvju ilil s-sitwazzjoni tal-konvenuti ghandha tigi esaminata individwalment kif ser jinghad:-

a) In rigward il-konvenut, Emanuel sive Leslie Gladwish jigi notat illi kien hu stess illi 'viva voce' quddiem l-istess Qorti ddikjarat in kontro esami, illi l-uniku wiehed li ghandu dritt sabiex jokkupa l-post in kwistjoni kien huh Alfred ghar-raguni specifikata minnu. Pero jigi notat illi hu

ghandu post iehor disponibbli ghalih, di gja msemmi u li hu ghogbu juza dan il-post bhala 'studio'. Filfatt kull att ufficjali jew legali li sar f'dan il-kaz kien gie notifikat f'dan il-post, bil-firma relattiva ssir minnu stess.

b) In rigward il-konvenuta jigi notat illi, permezz ta' huha iehor bhala 'prestanome' kienet hadet b'titolu ta' cens, post fil-Hamrun ftit qabel ma kien miet missierha. Dan il-post ghadu disponibbli ghalha u vojt, L-istess fatt, fil-fehma tal-Qorti jitfa' dubbju pjuttost gravi dwar jekk din il-konvenuta kienitx tghix u tirisjedi ma' missierha fil-post in kwistjoni.

c) In rigward Alfred Gladwish sad-data tal-mewt tal-istess missieru, hu kien registrat ghall-vot, f'post f'Santa Lucija fejn tirisjedi ohtu ma zewgha l-konjugi Zammit. Pero, meta missieru l-inkwilin kien marid serjament u madwar jumejn jew tlett ijiem qabel ma kien miet, dan il-konvenut kien ghogbu jdawwar l-indirizz ta' residenza tieghu mill-post f'Santa Lucija ghall-post in kwistjoni. Inltre, kif hemm fuq indikat dan il-konvenut baqa' registrat, ghall-iskop ta' sussidju fuq konsum ta' dawl u ilma sal-21 ta' Frar 2003, dejjem fuq il-post f'Santa Lucija. L-istess jinghad in rigward hlas ta' beneficciu socjali li baqghu jigu indirizzati fir-residenza ta' ohtu, kif ukoll in rigward il-formola tat-taxxa fuq il-qliegħ, u kontijiet bankarji.

Ikkunsidrat

Illi, dan premess, il-Qorti thoss, fuq bazi ta' probabilita, illi meta miet l-inkwilin f'dan il-kaz, ma hemm ebda prova, li wiehed jista' jorbot u joqghod fuqha illi l-konvenuti kienu jikkwalifikaw bhala inkwilini protetti taht il-ligi 'in materia'. Anzi jidher li l-oppost hi l-verita u li filfatt minhabba dak premess, l-istess konvenuti ma humiex intitolati ghall-protezzjoni skond l-istess ligi.

Illi, inltre, la darba dan il-kaz, ghandu jkollu din il-konkluzzjoni, Hi din il-Qorti li hi kompetenti 'ratione materiae' sabiex tiddeciedi dan il-kaz u mhux il-Bord stabbilit mill-istess ligi specjali.

Ghal dawn il-motivi l-Qorti tilqa' t-talbiet attrici u :-

Kopja Informali ta' Sentenza

- 1) Tiddikjara li l-konvenuti qed jokkupaw l-post 'China', Triq il-Kanonku Bonnici, Hamrun minghajr ebda titolu validu fil-ligi;
- 2) Tikkundanna lill-konvenuti kollha sabiex jizgumbraw mill-istess post sat-tmienja (8) ta' April 2010.

In rigward l-ispejjes, inkluzi dawk tal-ittra interpellatorja tat-23 ta' April 2001, u ta' dik ufficjali tal-15 ta' Mejju 2001, dawn ghandhom jithallsu terz (1/3) kull wiehed mill-istess konvenuti.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----